

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ

32

Όν/μο:.....

Β΄ Λυκείου

Ύλη:

09-12-12

Θεωρ. Κατ.

**ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ
ΛΥΣΙΟΥ ΥΠΕΡ ΜΑΝΤΙΘΕΟΥ 11-13**

11. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα . περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπεικειάς , ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ (περὶ) τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι , πάντας αὐτοὺς ὄψεσθε μοι διαφόρους ὄντας , καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους . καίτοι δῆλον ὅτι , εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν , οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.
12. ἔτι δ' , ὦ βουλή , οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην . καίτοι ἑτέρους ὁρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας.πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ
13. πόλει . πρῶτον μὲν γὰρ , ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς (τοὺς) Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν , ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν , ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας , τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἠγούμενους , ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαὶ μὲ ἐκ τοῦ καταλόγου , ἠγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεῦεσθαι .Καὶ μοι ἀνάβηθι , Ὀρθόβουλε .

1. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα : «ἔτι δ' , ὦ βουλή , οὐδεὶςτοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους».
(Μοv. 10)
2. Ποια στοιχεία σχετικά με τη συμπεριφορά νεαρῶν Αθηναίων μπορούμε να συναγάγουμε από το συγκεκριμένο κείμενο ;
(Μοv.15)
3. Ποιο ἦθος προβάλλει για τον εαυτό του ο Μαντίθεος ; Να κρίνετε τη στάση του με βάση τις επιλογές της ζωής του ὅπως διαγράφονται στις 11-13 .
(Μοv.15)
4. Να αναφέρετε συνοπτικά τα εἶδη πίστεων της αρχαίας ρητορικής . Σε ποιο από αυτά τα εἶδη ανήκουν τα ενθυμήματα και τι γνωρίζετε γι' αυτά ;
(Μοv.10)
5. α. Να δώσετε στα νέα ελληνικά παράγωγα ἢ ομόρριζα (απλά ἢ σύνθετα) από τους παρακάτω τύπους : ποιούμενοι , γεγενημένην , ἔρων , τυγχάνουσι , ἀποδειῖξαι .(2 για τον καθένα τύπο)
(Μοv.5)
β. Να βρείτε μέσα από το κείμενο λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με τους παρακάτω τύπους του κειμένου : ουσία , σχέση , δύναμη , βήμα , παράλειψη .
(Μοv.5)

Γ.ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Χειρίσοφος δὲ ἀσφαλῶς πορευόμενος παρὰ θάλατταν ἀφικνεῖται εἰς Κάλπης λιμένα .Ξενοφῶντι δὲ διὰ τῆς μεσογαίας πορευομένῳ οἱ ἰππεῖς, προκαταθέοντες ἐντυγχάνουσι πρεσβύταις πορευομένοις ποῖ. Καὶ ἐπεὶ ἤχθησαν παρὰ Ξενοφῶντα , ἐρώτα αὐτοὺς εἴ που ἦσθηνται ἄλλου στρατεύματος ὄντος Ἑλληνικοῦ .Οἱ δὲ ἔλεγον πάντα τὰ γεγενημένα καὶ νῦν ὅτι πολιορκοῦνται ἐπὶ λόφου , οἱ δὲ Θραῖκες πάντες περικεκυκλωμένοι εἶεν αὐτοὺς .Ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἀνθρώπους τούτους ἐφύλαττεν ἰσχυρῶς , ὅπως ἡγεμόνες εἶεν ὅποι δέοι .σκοποὺς δὲ καταστήσας δέκα συνέλεξε τοὺς στρατιώτας καὶ ἔλεξεν

(Ξενοφῶντος ,Κύρου Ανάβασις 6,3,10,12)

Λεξιλόγιο: η μεσογαία ή μεσόγεια = το εσωτερικό μιας χώρας
 προκαταθέω = τρέχω πρωτύτερα προς τα κάτω .
 ἤχθησαν : παθ.αόρ .του ἄγομαι=οδηγούμαι .
 ἐντυγχάνω τινί=συναντώ κάποιον .

Παρατηρήσεις:

A. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα.

(Μοv. 20)

B.1.α.Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

ἀσφαλῶς : το συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος .

οἱ ἰππεῖς: την ονομαστική του ενικού και τη δοτική του πληθυντικού .

λιμένα : την κλητική του ενικού και τη δοτική του πληθυντικού.

πάντες : τη γενική ενικού του θηλυκού γένους και την αιτιατική ενικού του ουδέτερου γένους .

ἰσχυρῶς : την ονομαστική πληθυντικού του συγκριτικού βαθμού , θηλυκού γένους .

(Μοv. 5)

β. ἀφικνεῖται: γ' ενικό οριστική αορίστου β'

ἤχθησαν: γ' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται .

εἶεν : γ' εν οριστικής μέλλοντα .

ἔλεγον : β' ενικό οριστικής και προστακτικής αορίστου β'

ἦσθηται: απαρέμφατο ενεστώτα .

ἐφύλαττεν: β' πληθυντικό οριστικής υπερσυντελικού .

ἔρωτᾶ: μετοχή ενεστώτα θηλυκού γένους .

ἐντυγχάνουσι: το ίδιο πρόσωπο στον παρατατικό .

πορευόμενος : το α' ενικό ευκτικής ενεστώτα .

(Μοv. 5)

Γ.α.Να χαρακτηριστούν συντακτικῶς οι λέξεις του κειμένου:

προκαταθέοντες , πρεσβύταις , στρατεύματος , πάντες , τούς στρατιώτας .

(Μοv. 5)

β. «Καὶ ἐπεὶ ἤχθησαν παρὰ Ξενοφῶντα , ἐρωτᾶ αὐτοὺς εἴ που ἦσθηται ἄλλου στρατεύματος ὄντος Ἑλληνικοῦ» Να γίνει χωρισμός των προτάσεων , να αναγνωριστούν και να δικαιολογηθούν (οι δευτερεύουσες)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ(Ενδεικτικές)

Α.Μετάφραση:

Ο Χειρίσοφος προχωρώντας χωρίς κίνδυνο κοντά στη θάλασσα φτάνει στο λιμάνι της Κάλπης. Και , ενώ ο Ξενοφώντας προχωρούσε μέσω του εσωτερικού της χώρας , οι ιππείς τρέχοντας πρωτύτερα προς τα κάτω συναντούν κάποιους γέροντες να πηγαίνουν εκεί κάπου. Και , όταν οδηγήθηκαν μπροστά στον Ξενοφόντα , τους ρωτά αν είχαν αντιληφθεί άλλο στρατεύμα που να είναι Ελληνικό . Κι αυτοί έλεγαν όλα, όσα είχαν συμβεί , και τώρα ότι πολιορκούνται πάνω σ' έναν λόφο και (ότι) όλοι οι Θράκες τους έχουν περικυκλώσει. Τότε τους ανθρώπους αυτούς επιτηρούσε πολύ, για να είναι ως οδηγοί , όπου θα ήταν ανάγκη . Ύστερα, αφού τοποθέτησε δέκα φρουρούς , συγκέντρωσε τους στρατιώτες και είπε.

Β.α. ἀσφαλῶς : ἀσφαλέστερον , ἀσφαλέστατα

οἱ ἰππεῖς : ὁ ἰππεὺς , τοῖς ἰππεῦσι(ν)

λιμένα : ὦ λιμῆν , τοῖς λιμέσι

πάντες: πάσης , πᾶν

ἰσχυρῶς : ἰσχυρότεραι

β. ἀφικνεῖται : ἀφίκετο

ἤχθησαν : ἠγμένοι εἰσὶν

εἶεν : ἔσται

ἔλεγον : εἶπες , εἶπε

ἤσθηται : αἰσθάνεσθαι

ἐφύλαττεν : ἐπεφυλάχετε

ἔρωτᾶ : ἐρωτῶσα

ἐντυγχάνουσι : ἐνετύγχανον

πορευόμενος : πορευοίμην

Γ.α. προκαταθέοντες : τροπική μετοχή , συνημμένη στο

υποκείμενο τους ρήματος

ἐντυγχάνουσι , οἱ ἰππεῖς .

πρεσβύταις : αντικείμενο στο ρήμα ἐντυγχάνουσι

στρατεύματος : αντικείμενο στο ἤσθηται

(άμεση αντίληψη)

πάντες : κατηγορηματικός προσδιορισμός στο Θραῖκες

τοὺς στρατιώτας : αντικείμενο στο συνέλεξε

β. «Καὶ ἐρωτᾷ αὐτούς» - Κύρια πρόταση

«Ἐπεὶ ἤχθησαν παρὰ Ξενοφῶντα» : Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο ἐπεὶ , εκφέρεται με οριστική ἤχθησαν και δηλώνει το πραγματικό.

«εἷ που ἦσθηνται ἄλλου στρατεύματος ὄντος Ἑλληνικοῦ»
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση . Εισάγεται με το σύνδεσμο εἷ και είναι απλή ολικής άγνοιας. Εκφέρεται με οριστική , γιατί δηλώνει το πραγματικό . Λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα ἐρωτᾷ της κύριας πρότασης.